

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2022-01-11

§ 4

Yttrande över kommunrevisionens granskning av det förebyggande arbetet mot jäv, mutor och korruption

KSN-2021-02458

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** avge yttrande till kommunrevisionen enligt ärendets bilaga 1.

Sammanfattning

Kommunrevisionen har överlämnat en rapport över en granskning av kommunens förebyggande arbete mot jäv, mutor och korruption till kommunstyrelsen för yttrande senast den 30 november 2021. Kommunstyrelsen har medgetts förlängd tid till yttrande till den 9 februari 2022.

Revisionen bedömer efter granskningen att kommunstyrelsens övergripande förebyggande arbete mot jäv, mutor och korruption inte helt sker på ett ändamålsenligt sätt.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 20 december 2021
- Bilaga 1 yttrande från kommunstyrelsen
- Bilaga 2, kommunrevisionens granskningsrapport via [länk till kommunens hemsida](#)

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2021-12-20

Diarienummer:
KSN-2021-02458

Handläggare:
Lena Grapp

Yttrande över kommunrevisionens granskning av det förebyggande arbetet mot jäv, mutor och korruption

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge yttrande till kommunrevisionen enligt ärendets bilaga 1.

Ärendet

Kommunrevisionen har överlämnat en rapport över en granskning av kommunens förebyggande arbete mot jäv, mutor och korruption till kommunstyrelsen för yttrande senast den 30 november 2021. Kommunstyrelsen har medgetts förlängd tid till yttrande till den 9 februari 2022.

Revisionen bedömer efter granskningen att kommunstyrelsens övergripande förebyggande arbete mot jäv, mutor och korruption inte helt sker på ett ändamålsenligt sätt.

Kommunrevisionens granskningsrapport kan läsas via följande [länk till kommunens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Att avge yttrandet har inga konsekvenser sett ur barn-, jämställdhets- eller näringslivsperspektivet.

Föredragning

Kommunrevisionens granskning av arbetet mot jäv, mutor och korruption har genomförts mot bakgrund av risken för förtroendeskadorna och ifrågasättande av den offentliga verksamhetens saklighet och opartiskhet. För att upprätthålla allmänhetens

förtroende för offentlig sektor är det viktigt att det finns tillräckliga och effektiva skydd och en intern kontrollstruktur som motverkar förekomsten av oegentligheter.

Inom ramen för granskningen har kommunrevisionen utgått ifrån frågeställningar som om jäv, mutor och korruption finns beaktat i styrelsens och nämndernas riskanalys och internkontrollplaner, om det finns det adekvata riktlinjer på området och om tjänstepersoner, politiker och leverantörer informeras och utbildas kring frågorna. Förutom intervjuer och dokumentstudier har granskningen omfattat en enkät riktad till 1 700 tjänstepersoner och förtroendevalda inom kommunen.

Utifrån den genomförda granskningen konstaterar kommunrevisionen bland annat att kommunen delvis har styrdokument inom ramen för det förebyggande arbetet men att innehållet i vissa delar behöver göras kända för att kunna anses vara ändamålsenliga. Området är beaktat och delvis beaktat i styrelsernas och nämndernas internkontrollplaner med några undantag, men riskerna som beaktas behöver utvecklas till att vara mer verksamhetsspecifika. Efterlevnaden av befintliga policyer och riktlinjer sker inte systematiskt på alla områden. Resultatet av enkäten bedömer revisionen visar att det för relativt många är oklart vem de ska vända sig till vid misstanke om jäv eller korruption.

Mot bakgrund av granskningen rekommenderar kommunrevisionen bland annat att kommunstyrelsen säkerställer att området jäv, mutor och korruption är beaktat i samtliga nämnders interna kontrollplaner, att löpande utbildning kring jäv, mutor och korruption sker för tjänstepersoner och förtroendevalda samt att uppföljningen av styrdokumentens efterlevnad utvecklas.

I förslag till yttrande över kommunrevisionens rekommendationer i ärendets bilaga 1 framhåller kommunstyrelsen att den kommer att säkerställa att samtliga nämnder har med kontrollmomentet i fråga med i internkontrollplanerna. Den utbildning och information som ges kring jäv, mutor och korruption idag kan komma att kompletteras med digitala utbildningar för förtroendevalda och tjänstepersoner. I en uppföljning som genomförts inom ramen för kommunstyrelsens internkontrollplan 2021 framgår att kunskapen bland chefer är hög om de regelverk och kommunala styrdokument rörande oegentligheter, mutor och jäv.

Ekonomiska konsekvenser

Att avge yttrandet har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 20 december 2021
- Bilaga 1 yttrande från kommunstyrelsen
- Bilaga 2, kommunrevisionens granskningsrapport via [länk till kommunens hemsida](#)

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Kommunstyrelsen
Yttrande

Datum:
2021-12-20

Diarienummer:
KSN-2021-02458

Handläggare:
Lena Grapp

Kommunrevisionen Uppsala kommun
kommunrevisionen@ uppsala.se
lena.salomon@pwc.com
Ert dnr KRN-2021-00023

Yttrande över kommunrevisionens granskning av det förebyggande arbetet mot jäv, mutor och korruption

Kommunstyrelsen kommenterar kommunrevisionens rekommendationer (i **fetstil**) nedan.

Det är viktigt att kommunstyrelsen säkerställer att området jäv, mutor och korruption är beaktat i samtliga nämnders interna kontrollplaner.

Det är självklart att området mutor, jäv och korruption ska beaktas i samtliga nämnders internkontrollplaner. I den kommunövergripande mallen som samtliga nämnder anmodas att använda ingår kontrollområdet ”Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv”. Kommunstyrelsen kommer att säkerställa att samtliga nämnder har med kontrollmomentet i fråga med i internkontrollplanerna.

Informera nämnderna om vikten av att de risker som tas med för jäv, mutor och korruption i respektive riskanalys ska vara nämndspecifika.

Kommunstyrelsen har identifierat området oegentligheter, mutor och jäv som ett område inom vilka alla nämnder ska ha kontrollmoment. Till hjälp för nämnderna finns kontrollmoment med i den koncerngemensamma mallen för internkontrollplan. I Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och internkontroll anges särskilt att internkontrollplanen alltid ska innehålla kontrollmoment avseende oegentligheter, mutor och jäv. Kommunens handläggare för intern kontroll har informerats om inom vilka kontrollområden nämnder måste ha kontrollmoment för i sina internkontrollplaner. Mallar och övrig information publiceras löpande på Insidan och kommuniceras i en gemensam samarbetsyta för riskanalys och internkontroll.

Kommunstyrelsen har som ett led i att harmonisera underlätta arbetet med liknande kontrollmoment mellan olika nämnder tagit fram rekommenderade kontrollmoment

med förslag på riskformulering. Inför 2022 har kommunstyrelsen förtydligat att kontrollmomenten och riskbeskrivningen behöver anpassas till respektive verksamhet.

Mot bakgrund av ovanstående anser kommunstyrelsen att man i tillräcklig omfattning har informerat nämnderna om vad internkontrollplanerna ska innehålla avseende oegentligheter, mutor och jäv. Kommunstyrelsen konstaterar dock att det är viktigt att följa upp att nämnderna följer givna instruktioner.

Utveckla styrdokumentet relaterade till risken för jäv, mutor och korruption ytterligare i syfte att nå ett ändamålsenligt innehåll.

En översyn av kommunens Riktlinje för mutor och jäv planeras. I översynen kommer fokus att ligga på kommande styrdokument ska ha ett ändamålsenligt innehåll.

Arbeta fram och kommunicera en uppförandekod för leverantörer vilken tydliggör kommunens ståndpunkt kring mutor och korruption.

Kommunstyrelsen delar kommunrevisionens synpunkt att kommunen borde ha uppförandekod för leverantörer och har för avsikt att arbeta fram en sådan.

Genomföra regelbundna utbildningar kring jäv, mutor och korruption för förtroendevalda politiker även under pågående mandatperiod.

Utbildningar sker idag för kommunens förtroendevalda. Efter de allmänna valen erbjuds samtliga fullmäktigeledamöter en övergripande utbildning där frågor om mutor och jäv lyfts fram. Även i de nya nämnderna hålls utbildning i frågorna och utbildning ges också på förfrågan. Som fritidspolitiker kan det vara en utmaning att ägna tillräckligt mycket tid för olika utbildningar som behövs för uppdraget. Ett bra sätt att möjliggöra för våra förtroendevalda är att erbjuda digitala utbildningar. Frågan om ytterligare utbildningar som var och en kan ta del av vid självvald tidpunkt utreds.

Genomföra löpande utbildningar/ informationen kring jäv, mutor och korruption till tjänstepersoner/ chefer exempelvis vid arbetsplatsträffar och workshops.

Av den webbenkät som genomfördes i augusti 2021 inom ramen för kommunstyrelsens internkontrollplan 2021 framgår att kunskapen bland chefer om de regelverk och kommunala styrdokument rörande oegentligheter, mutor och jäv, är hög. Det sker utbildningar, men det är en utmaning för medarbetare och chefer att hitta tid för kompetensutveckling inom alla områden som aktualiseras. Likt för de förtroendevalda skulle digitala utbildningar som var och en kan ta del av vid självvald tidpunkt kunna vara ett alternativ för medarbetare och chefer. Kommunstyrelsen kommer att överväga detta.

Säkerställa att adekvat information om kommunens visselblåsarfunktion samt alternativa rapporteringskanaler gällande misstänkta oegentligheter ges till alla förtroendevalda och tjänstepersoner.

Kommunrevisionen har genomfört en granskning av kommunens visselblåsarfunktion och kommunstyrelsen har yttrat sig över kommunrevisionens granskning och de rekommendationer som framförts i den. Sammanfattningsvis framgår av det yttrandet att kommunen kommer att behöva göra en fullständig och genomgripande översyn av kommunens befintliga visselblåsarfunktion mot bakgrund av att den nya lagstiftning - lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden och förordning (2021:949) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden - avseende skydd för personer som rapporterar om missförhållanden som träder i kraft den 17 december 2021. I den översynen kommer kommunrevisionens synpunkter i aktuell granskning samt i granskningen av visselblåsarfunktionen att beaktas.

Genomföra en uppföljning av styrdokumentens efterlevnad vilket exempelvis kan ske inom ramen för den interna kontrollplanen.

Efterlevnaden av policyer och riktlinjer om mutor respektive representation följdes upp genom en webbenkät i augusti 2021 inom ramen för kommunstyrelsens internkontrollplan 2021. Enkäten riktades till alla förtroendevalda och chefer i kommunen samt politiker och chefer i kommunens helägda bolag. Resultatet visar att kunskapen bland dessa om regelverken är hög.

Granskningen visar också att de flesta vet hur de ska agera om situationer som uppfattas som tveksamma skulle inträffa. Endast ett fåtal förtroendevalda och chefer har uppmärksammat misstänkta mutbrott eller försök till mutbrott och ännu färre har utsatts för mutförsök. Alla nämnder får ta del av resultatet av enkäten. I samband med att den översyn av kommunens dokument som rör mutor och jäv blir klar, bör en informationsinsats göras för att informera om gällande regelverk samt om det interna stöd som finns att tillgå. Eftersom resultatet har varit stabilt i flera mätningar kommer enkäten inte att genomföras under 2022. Kontrollmomentet utgår ur kommunstyrelsens internkontrollplan 2022, men följs ånyo upp i internkontrollplanen 2023. Kommunstyrelsen finner därmed att kommunrevisionens synpunkt är omhändertagen.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
Ordförande

Lars Niska
Sekreterare